

Interior Cramă

Vinuri dobrogene

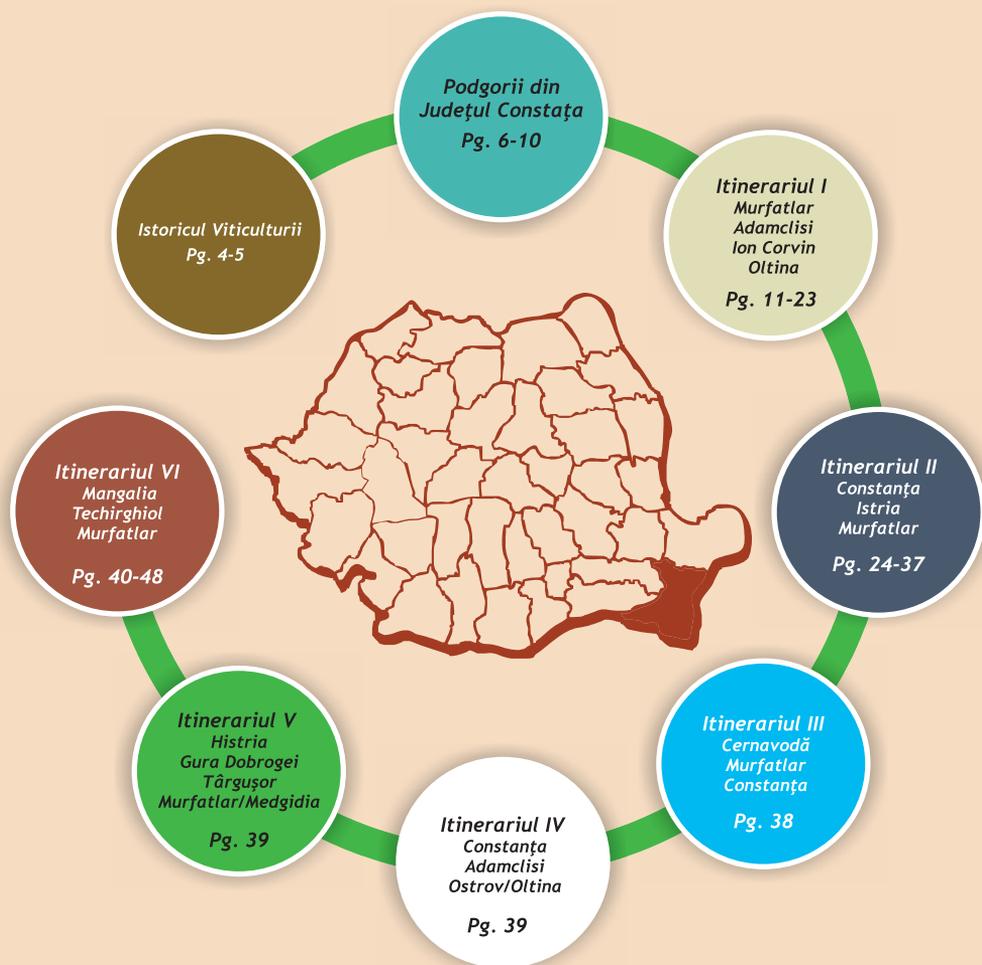

Podgoria Ostrov

“ITINERARIILE ȘI EVENIMENTELE INEDITE ÎN DOBROGEA”

Enogastronomie - Itinerariile Enogastronomice
în județul Constanța

ENOGASTRONOMIE - ITINERARIILE ENOGASTRONOMICE ÎN JUDEȚUL CONSTANȚA

Itinerarii Enogastronomice în Județul Constanța

- Rezervație Naturală
- Mănăstire / Geamie
- Muzeu
- Podgorie
- Edificiu Istoric / Ruine

- Itinerariul I : Murfatlar - Adamclisi - Ion Corvin - Oltina
- Itinerariul II : Conșanța - Istria - Murfatlar
- Itinerariul III : Cernavodă - Murfatlar - Conșanța
- Itinerariul IV : Conșanța - Adamclisi - Ostrov / Oltina
- Itinerariul V : Istria - Gura Dobrogei - Târgușor - Murfatlar / Medgidia
- Itinerariul VI : Mangalia - Techirghiol - Murfatlar

Intinerariul I : Murfatlar - Adamclisi - Ion Corvin - Oltina ▶ 88,5 km

Intinerariul II : Constanța - Istria - Murfatlar ▶ 121 km

Intinerariul III: Cernavodă - Murfatlar - Constanța ▶ 63 km

Intinerariul IV: Constanța - Adamclisi - Ostrov / Oltina ▶ 167 km

Intinerariul V : Istria - Gura Dobrogei - Târgușor - Murfatlar / Medgidia ▶ 103 km

Intinerariul VI: Mangalia - Techirghiol - Murfatlar ▶ 60 km

Constanța : Muzeul de Istorie Națională și Arheologie, Muzeul de Artă Populară, Muzeul de Artă, Muzeul de Sculptură, Muzeul Marinei, Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Edificiul Roman cu Mozaic

Murfatlar : Podgorie, Cramă Muzeul vie și vinului Ansamblul rupestru

Cernavodă : Muzeul Axiopolis Ruine

Techirghiol : Mănăstirea "Sf. Maria"

Mangalia : Muzeul Callatis Ruinele Cetății Callatis Rezervația Naturală Pădurea Hagieni

Techirghiol : Mănăstirea "Sf. Maria"

Adamclisi : Monumentul triumfal, Ruinele Cetății Adamclisi Muzeu

Ion Corvin : Mănăstirea și peștera Sf. Andrei

Oltina : Podgorie Cetatea Vicina

Istria : Muzeu Cetate Rezervație ornitologică Histria - Sinoa

Gura Dobrogei : Rezervația Naturală Cheile Dobrogei

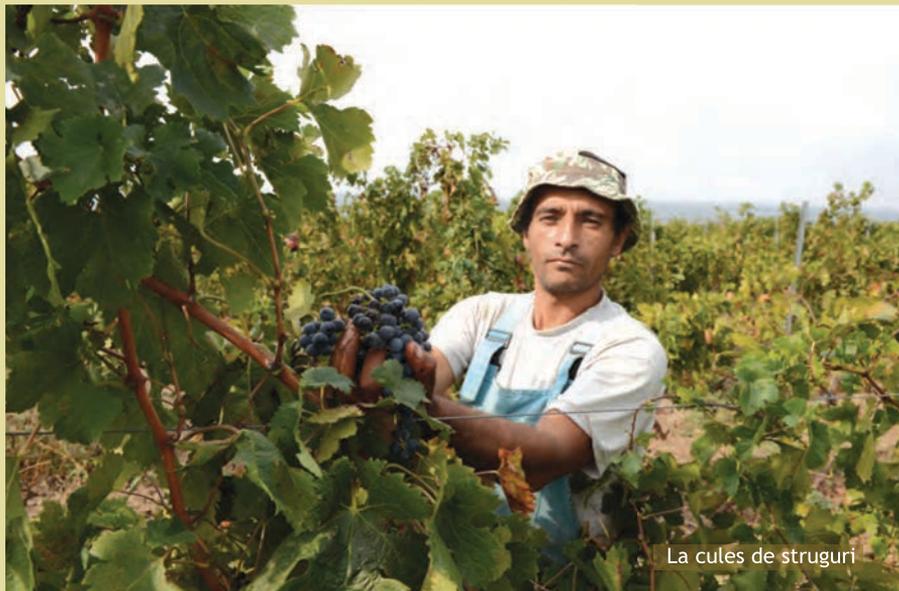
Târgușor : Mănăstirea și peștera "Sf. Ioan Cassian"

Ostrov : Mănăstirea Dervent Podgorie

Medgidia : Podgorie

Scurt istoric al viticulturii

Motto: „O sticlă de vin conține mai multă filosofie în ea decât orice carte din lume” (Louis Pasteur)

La cules de struguri

Cultivarea viței de vie în România este veche de 4000 de ani, iar în Dobrogea datează de peste 2500 de ani, fiind îndeletnicirea de bază a dacilor și romanilor, existând numeroase mărturii arheologice, epigrafice și lingvistice în acest sens. Cele mai străvechi înscrisuri despre vie și vin aparțin lui Ovidius, poetul roman exilat în Tomis (Constanța de azi) care era un participant obișnuit la celebrările dedicate Zeului Bacchus. Pământul Dobrogei cuprinde o serie numeroasă de vestigii antice ce stau mărturie interesului în cultivarea și creșterea viței și producerea vinului al populației locale. Faptul este atestat de descoperirile arheologice ce au adus la lumină amfore, vase, basoreliefuluri și monezi caracteristice cultului lui Dionysus, azi expuse la Muzeul de Istorie Națională și Arheologie din Constanța, cât și în cadrul unuia din cele mai importante centre viticole și de vinificație din județ - Murfatlar. De altfel, legenda spune că Dionis, zeul vinurilor s-a născut în Tracia. Abundența și calitatea vinurilor produse de traci era atât de vestită, încât marele rege dac Burebista, sfătuit de marele preot Deceneu și în dorința sa de a pune capăt incursiunilor popoarelor migratoare, a ordonat distrugerea tuturor viilor. Cu toate măsurile pe care le-ar fi luat Burebista și Deceneu, se știe cu siguranță că la venirea romanilor în Dacia, cultivarea viței de vie se practica pe suprafețe întinse de teren. Romanii au adus în Dacia noi sortimente de viță de vie, au introdus noi procedee de tăiere și practici de vinificație. Ulterior, de-a lungul secolelor, vița de vie a continuat să prezinte un mare interes și o preocupare de bază a popoarelor băștinașilor. Cultivarea ei nu a încetat nici o clipă, nici în perioada migrației mai apropiate de zilele noastre.

Dimpotrivă, viticultorii și proprietarii de podgorii s-au aplecat tot mai mult asupra acestei îndeletniciri și au devenit cunoscuți și dincolo de granițele țării. După ce Dacia a fost cucerită de către romani, în anul 106, pe monezile bătute în noua provincie era reprezentată o femeie căreia doi copii îi ofereau struguri ca simbol al principalei bogății a țării.

De-a lungul timpului, s-au dezvoltat în România soiuri renumite precum: Zghihara de Huși, Crâmpoșia de Drăgășani, Galbena de Odobești, Feteasca Albă, Feteasca Neagră, Băbeasca, Tămâioasa Românească, la care s-au adăugat soiuri importate din Franța, Germania și Italia, cum ar fi: Pinot Gris, Pinot Noir, Riesling italian, Merlot, Sauvignon Blanc, Cabernet Sauvignon, Chardonnay, Muscat Ottonel etc.

Între anii 1950 și 1989, viticultura românească a fost caracterizată de apariția marilor complexe moderne de vinificație, ceea ce a determinat o creștere semnificativă a exportului de vin și luându-se în considerare vinurile prezentate la concursurile internaționale, România s-a impus ca un important producător de vinuri de calitate.

În prezent, România ca țară vitivinicolă ocupă la nivelul Uniunii Europene locul 5 la suprafața viticolă și locul 6 la producția de struguri și vin. Suprafața cultivată cu viță de vie ocupă circa 1,4% din întreaga suprafață agricolă a țării.

Patrimoniul viti-vinicol din Dobrogea

În funcție de anumite particularități ce țin de condițiile ecologice, soiurile cultivate, tehnologiile aplicate, nivelul producțiilor obținute și însușirile calitative ale produselor viti-vinicole rezultate, România este împărțită în opt regiuni viticole mari, iar podgoriile din județul Constanța sunt cuprinse în Regiunea VI: Regiunea Viticolă Colinele Dobrogei și Regiunea VII: Regiunea Viticolă a Teraselor Dunării.

Dobrogea este considerată un adevărat regat al viței de vie. Aici se produc vinuri care au însușiri calitative distincte, purtând blazoane de mare noblețe. Ele se numesc: Pinot gris, Chardonnay, Muscat Ottonel, Sauvignon, Merlot, Riesling, Cabernet Sauvignon, Pinot noir, Fetească Albă și Neagră etc., vinuri albe și roșii de elită care au în trupul lor aromele florei dobrogene și neliniștea valului de mare.

Struguri - Podgoria Ostrov

PODGORII DIN JUDEȚUL CONSTANȚA

Podgoria Murfatlar

- face parte din Regiunea VI - Colinele Dobrogei
(conform Ordinului nr. 397/2003 emis de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, cu toate modificările ulterioare)
- are centre viticole la: Murfatlar, Medgidia, Cernavodă, Adamclisi, Chirnogeni, Mangalia

Cules de struguri

O podgorie ce datează de la începutul secolului XX (1907), când primele soiuri de struguri din vestul Europei au fost aclimatizate și plantate, aceasta fiind unica soluție de revenire în urma dezastrului phyloxerei din 1884. Specialiștii vremii, încercând să refacă viile distruse de filoxeră în ultimile decenii ale secolului XIX, au plantat la Murfatlar 10 hectare cu soiurile franțuzești Chardonnay, Clairette, Pinot Gris, Pinot Noir, Foile Blanche și Malvoisie.

Marii precursori ai viticulturii românești George Nicoleanu și Vasile Brezeanu au găsit la Murfatlar, condiții de climă și sol asemănătoare cu cele din regiunea Champagne - Franța. Astfel s-a format aici un centru de producere a vinurilor spumante, produsul purtând sugestiv numele de «Lăcrima lui Ovidiu», centru care a funcționat în perioada 1913-1916.

Experiența și practica au arătat însă că sortimentul cultivat în condiții climatice din centrul Dobrogei nu este favorabil obținerii vinurilor spumante. Concentrațiile mari de zaharuri în must, ca urmare a climatului secetos și a solului calcaros, au creat posibilitatea realizării unor vinuri demidulci și dulci naturale, originale, care s-au afirmat cu ușurință în timp, la concursuri internaționale și naționale.

Vinotecă

Un moment pitoresc l-a constituit sărbătorirea „Zilei Marinei” în august 1939, prilej cu care, la o degustare de vinuri organizată de prefectul de Constanța - Petru Guști, în prezența regelui Carol al II-lea, acesta, marcat de calitatea vinurilor, dispune trecerea pepinierei în cadrul furnizorilor pentru domeniul regal, Murfatlarul căpătând numele de "Via Regală". În august 1942, printr-o

ordonanță a Ministerului Agriculturii și Domeniilor, pepiniera este trecută în subordinea Institutului de Cercetări Agronomice sub denumirea de Stațiunea Experimentală Viticolă Murfatlar. În perioada următoare, viticultura Dobrogei a cunoscut importante prefaceri structurale, modernizându-se plantații vechi, dar și înființându-se altele noi, caracteristice unei viticulturi intensive și de înalt randament.

Podgoria Murfatlar cuprinde următoarele centre viticole: Cernavodă, Medgidia, Murfatlar și segmentul Valu lui Traian, Poarta Albă, Siminoc, Valea Dacilor.

Solul în principal arid și calcaros, clima continentală excesiv de uscată cu veri foarte călduroase, toamne lungi și însoțite, regimul pluviometric deficitar (sub 400 l / mp anual), ploile în principal în timpul primăverilor (mai - iunie) și toamna (noiembrie - decembrie) asigură o coacere uniformă a strugurilor și, în unii ani, o suprapânguire din cauza unei ciuperci (*Botrys cinerea varietatea nobilis*) ce conduce la o supra concentrație de zahăr în struguri, un factor esențial de producere a vinurilor natural licoroase.

Efectul benefic al microclimatului generos al regiunii se regăsește în înalta calitate a strugurilor, materia primă ce oferă vinurilor calități organoleptice remarcabile și un spectru coloristic bogat, de la verde auriu, la auriu chihlimbar pentru vinurile albe și roșu granat cu reflexe roșii rubinii pentru vinurile roșii.

Vinotecă

Structura varietăților de vin ale podgoriei Murfatlar cuprinde aproximativ 70% vinuri albe din următoarele soiuri: Chardonnay, Pinot Gris, Sauvignon Blanc, Italian Riesling, Traminer, Muscat Ottonel și vinul special dulce “Lacrima lui Ovidiu”. Soiurile roșii sunt reprezentate de Cabernet Sauvignon, Merlot, Pinot Noir și Fetească Neagră.

Tehnologiile specifice fiecărei varietăți și soi de vin, începând de la vinificația strugurilor, supravegherea și controlul fermentației, clarificării, stabilizării și maturării vinurilor, îmbătrânirea lor în butoaie și sticle, constituie procesul de pregătire ce conduce la rezultatul final: obținerea unui produs autentic, “Vinul Murfatlar”, cu calități și proprietăți particulare și indiscutabile.

Faptul că vinurile Murfatlar sunt cunoscute în toată lumea este dovedit prin cele peste 200 de premii obținute la concursurile internaționale de specialitate (Ljubljana, Montpellier, Barcellona, Budapesta, Bruxelles, Montreal, Sofia, Tbilisi, Bucuresti etc) și de exporturile lor în aproape 20 de țări din SUA, Canada, Europa Occidentală, țările scandinave și Japonia.

Curte cramă - Murfatlar

Podgoria Ostrov

- face parte din „Regiunea viticolă a Teraselor Dunării”
- are centre viticole la: Ostrov, Oltina, Aliman, Băneasa

Podgoria Ostrov

Ostrov

cu localitățile Ostrov, Almalău, Gârlița, Lipnița, Coslugea și Canlia

Podgoria Ostrov este situată în sud-vestul Dobrogei, pe malul drept al Dunării. Este o podgorie tradițională, renumită pentru cultura strugurilor de masă. Plantațiile sale de vie se întind pe o suprafață de 1600 ha și este specializată atât în vinuri roșii de înaltă calitate precum: Merlot, Cabernet Sauvignon, Fetească Neagră, Pinot Noir, Syzrach și Rebo, dar și în vinuri albe, respectiv Muscat Ottonel, Riesling italian, Sauvignon Blanc, Chardonnay, Pinot Gris, Fetească Albă, Fetească Regală și Crâmpoșie.

Una din preocupările specialiștilor podgoriei Ostrov au în vedere înființarea unui muzeu al vinurilor care va crește interesul turistic pentru această zonă.

Oltina

cu localitățile Oltina, Satu Nou, Răzoarele, Strunga

Situată lângă fluviul Dunărea, podgoria are o suprafață de 1400 ha. Aici se găsește cea mai mare acumulare de lumină solară din țară. Strugurii aparțin soiurilor albe: Fetească Albă, Fetească regală, Chardonnay, Sauvignon, Pinot gris, Columna, Riesling italian, dar și roșii precum Cabernet Sauvignon, Merlot, Pinot noir.

Aliman

cu localitățile Aliman, Dunăreni, Vlăhi, Floriile

Aflată tot în apropierea Dunării, podgoria Aliman are o suprafață de 700 ha cultivată cu soiuri precum: Merlot, Pinot Noir și Pinot Gris.

Băneasa

cu localitățile Băneasa, Negureni, Făurei, Ion Corvin, Crângu, Brebeni, Rariștea, Viile

Interior de cramă

Turiiștii care doresc să descopere viața satului dobrogean au posibilitatea de a se bucura de o masă tradițională cu bucate specifice în mare parte din satele și comunele constănțene, deși agroturismul, în formă pură, nu este foarte dezvoltat în județul Constanța.

În plus, diversitatea etnică a județului îmbogățește gastronomia dobrogeană și oferă turiștilor posibilitatea de a degusta produse specifice diverselor etnii; saramura și borșul de pește, musacaua, tochitura, șaşlăcul, baclavalele și plăcinta dobrogeană cu brânză sau praz sunt doar câteva dintre ele, iar vinurile dobrogene completează perfect plăcerea gustului pe care îl oferă aceste minunate mâncăruri. Localnicii cunosc bine secretele modului în care se combină mâncărurile cu vinurile dobrogene, iar experții din centrele viticole le dezvăluie turiștilor care optează pentru degustări de vinuri.

Astfel, un vin **Cabernet Sauvignon**, un soi de vin roșu cu o aleasă reputație, corpulent, plin, uneori astringent, rustic, se consumă alături de vânat, carne de vită sau miel, dar și cu brânzeturi și ciocolată. **Merlot-ul**, un vin mai moale, mai delicat, dar cu o bună reputație pe piața mondială, se potrivește perfect cu mâncăruri semigrele, pe bază de carne sau cu brânzeturile servite la sfârșitul mesei. **Feteasca neagră**, unul din cele mai medaliat vinuri ale Murfatlarului se consumă de preferință sec, alături de sărmăluțe, de preparate din carne de porc, de vită sau la sfârșitul mesei, alături de cașcaval afumat sau brânzeturi speciale.

Vinurile albe demidulci precum **Muscat Ottonel** țin perfect isonul preparatelor din carne de pasăre garnisite cu sosuri albe aromate, iar cele demiseci însoțesc într-un festival al gusturilor preparatele din pește. Vinul **Pinot Gris**, un vin plin, rotund, onctuos și cu vigoare se potrivește bine cu preparate din carne de pasăre și porc, cu garnituri de orez, legume sau fructe, în vreme de **Pinot Noir** este un vin elegant, fin, mai puțin rustic și cu mare blazon de noblețe care se servește alături de paste cu sos roșu sau alături de mâncăruri ușoare din carne de vită.

În prima jumătate a lunii octombrie, cei care doresc să cunoască roadele bogate ale pământului dobrogean, pot vizita târgurile de produse agricole, transformate în adevărate evenimente la care participă și formații de muzică și dansuri populare din județul Constanța. Printre acestea, „Sărbătoarea recoltei și vinului dobrogean“, eveniment organizat de Consiliul Județean Constanța; “Festivalul Internațional “Rodul Pământului - Zilele Recoltei” - organizate atât în orașe (Constanța, Mangalia, Mangalida, Năvodari) cât și în comunele constănțene (Cumpăna, Nicolae Balcescu etc.).

ITINERARIILE ENOGASTRONOMICE ÎN JUDEȚUL CONSTANȚA

Turiștii care vin în această parte a Dobrogei și care doresc pe lângă odihnă și relaxare la malul Mării Negre, să exploreze oferta culturală și enoturistică a județului Constanța, își pot satisface această plăcere parcurgând diverse itinerarii pe care le propunem în cele ce urmează.

Itinerariul I - Murfatlar - Adamclisi - Ion Corvin - Oltina

Murfatlar

Situat în imediata apropiere a municipiului Constanța, mai precis la o distanță de 20 km, Murfatlar-ul este tărâmul roditor al viței de vie ce acoperă dealurile sale însorite, un fel de „vedetă a podgoriilor din Dobrogea”. Călătorul se bucură aici de frumusețea locului, pe măsură ce-l descoperă, mai întâi vizual, apoi gustând licoarea atât de iubită de Zeul Bacchus. Degustările de vinuri ce pot fi oferite aici, sunt însoțite de prezentări ale specialiștilor enologi, de cei care produc, cercetează, cunosc și respectă vinul. Crama adăpostește aproape 40 de ani de tradiție. Sticlele prăfuite stau cuminiți, stivuite pe rafturi.

Sticle vechi cu vin

Se pot degusta până la 9 sortimente de vin, iar preparatele culinare tradiționale completează într-un mod necesar și fericit această ceremonie a degustării.

Cei care sunt interesați să cunoască mai bine istoria vinului de Murfatlar, au posibilitatea de a vizita Muzeul Viei și al Vinului care datează din anul 1970.

Interior cramă - Murfatlar

Exponatele de o remarcabilă valoare certifică practicarea viticulturii pe meleagul dobrogean de peste două milenii și jumătate. Amfore elenistice și vase de vin, teascuri dacice și romane, altare și stele funerare cu inscripții, figuri, struguri și frunze de vie. În toate transpare cultul lui Dionysos: pe o mică amforă, lângă o bacantă, pe monumente sculpturale, pe o ploscă de lut, în cortegii mitice din care făceau parte menade, nimfe, satiri.

Muzeul Viei și Vinului - Murfatlar

Muzeul Viei și al Vinului - Vase de lut folosite la depozitarea vinului, descoperite în Cetatea Tomisului

Presă de lemn -
Muzeul Viei și Vinului

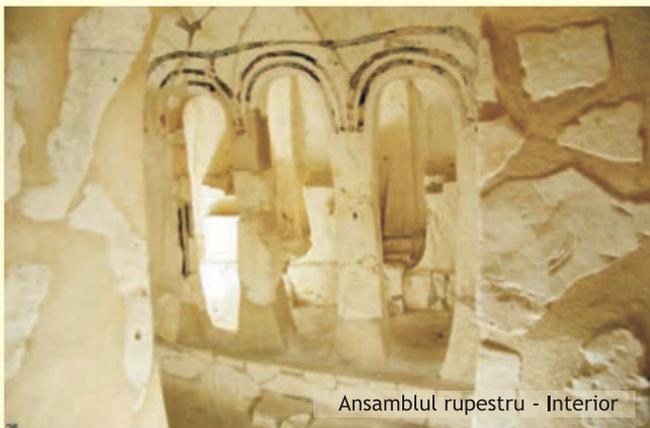
Muzeul Viei și al Vinului - vase pentru vin descoperite în zonă

La baza dealurilor tocite de vreme au fost descoperite în anul 1957 mai multe bisericuțe și cripte săpate în cariera de cretă de la Murfatlar. Datând din secolele IX - XI d.Hr., acest monument arheologic este considerat a fi de o inestimabilă valoare datorită inscripțiilor cu caractere gotice, germanice, grecești și slavone din interior, ce atestă prezența Creștinismului pe pământurile dobrogene încă din cele mai vechi timpuri. Monumentul este alcătuit din camere și galerii, fiind săpat într-un deal de cretă situat în apropierea carierei de extragere a cretei din Murfatlar. Acest complex, a adăpostit, în opinia cercetătorilor, prima biserică și primele chilii ale unei mănăstiri, de pe teritoriul României.

Spațiile de cult sunt dispuse pe trei niveluri, fiind legate pe verticală prin goluri comunicante și un tunel curb. Pe suprafețele interioare ale cavităților, precum și pe o parte a suprafeței exterioare a masivului s-au descoperit inscripții și elemente decorative ce înfățișează oameni și animale.

Ansamblul rupestru reprezintă un monument unic în România și un excepțional exemplar de arhitectură rupestră creștină din Europa.

Ansamblul rupestru - Interior

Ansamblul rupestru - Exterior

Adamclisi

Unul din obiectivele de importanță majoră ce atestă începuturile dăinuirii istorice a poporului român în spațiul istro-pontic este complexul arheologic de la Adamclisi (monument, muzeu și cetate).

Monumentul triumfal, închinat zeului Marte Răzbunătorul (Mars Ultor), a fost ridicat între anii 106 - 109 p.Chr., la sfârșitul războaielor dacice. Cercetarea lui este legată de numele lui Grigore Tocilescu, secondat de arhitecții austrieci G. Niemann și Otto Bendorf.

În vecinătatea monumentului triumfal se mai află mausoleul unui înalt ofițer roman căzut în luptă și un altar - conotaf pe ai cărui pereți sunt săpate în piatră numele a peste 3800 de soldați romani „care au murit năpraznic luptând pentru patrie”.

Monumentul triumfal
TROPÆUM TRAIANI
-Detaliu

Monumentul triumfal TROPÆUM TRAIANI

Muzeul de la Adamclisi expune și protejează piesele originale ale monumentului triumfal: metope, frize, pilaștri, creneluri, dispuse pe două nivele. În sala de la parter se află statuia colosală a trofeului cu grupul statuar de la baza sa, fragmentele de inscripții de la monument și altar și trofeul mic descoperit la poarta de est a cetății. Muzeul prezintă și alte vestigii arheologice descoperite în cetatea Tropaeum Traiani și împrejurimi.

Relicve arheologice de la Adamclisi

Cetatea este situată în partea de SE a comunei Adamclisi și la cca 1500 m de monument, ocupând o suprafață de peste 10 ha.

Complexul arheologic de la Adamclisi - monumentul restaurat, cetatea fortificată cu edificiile ei și muzeul modern constituie un obiectiv turistic important, oferind o pagină de istorie unică.

Ruinele cetății de la Adamclisi

Basilica Forensis, Adamclisi

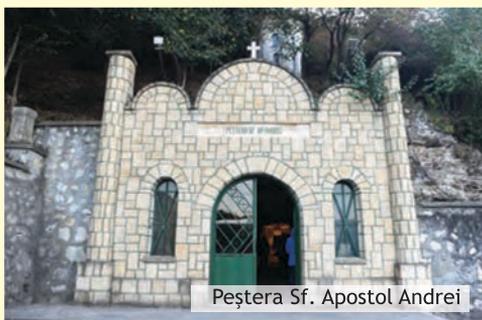
Peștera Sf. Andrei

În pădurea din vecinătatea comunei **Ion Corvin**, în inima unui deal, a sihăstrit Sfântul Andrei, singurul Apostol al lui Iisus Hristos care a predicat Evanghelia geto-daco-romană și care i-a botezat pe strămoșii noștri, începând de pe aceste meleaguri creștinarea României de azi. Aici se află Mănăstirea „Peștera Sfântului Apostol Andrei” compusă din trei biserici și un corp de chilii, amplasate într-un peisaj natural de o mare frumusețe.

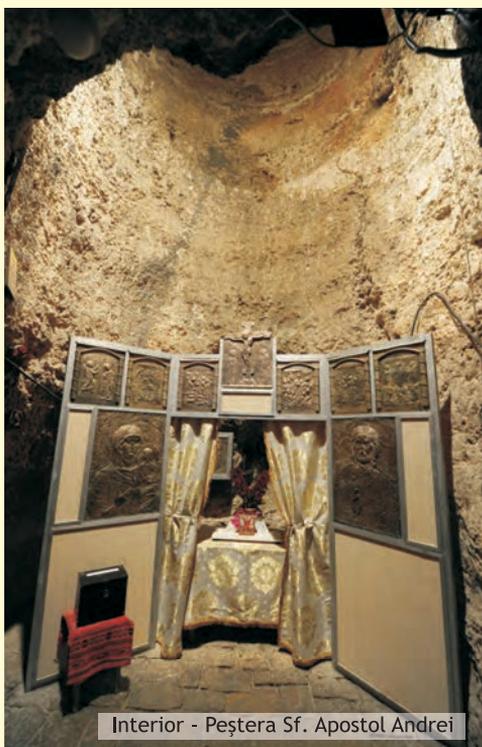
Biserica din peșteră și biserica mare poartă hramul Sfântului Apostol Andrei, iar biserica mică poartă hramul Acoperământul Maicii Domnului. Tradiția spune că atunci când Sfântul Apostol Andrei a ajuns aici, în această zonă nu exista apă. Atunci a lovit cu toiagul în stâncă și a izvorât apa și se păstrează Izvorul Sfântului Apostol Andrei ca mărturie până în zilele noastre, nesecând niciodată. În acest loc considerat „Mecca ortodoxiei românești”, an de an, de Sf. Andrei, zeci de mii de credincioși vin în pelerinaj din toată țara pentru a cinsti cum se cuvine memoria celui care a deschis poarta creștinismului în România. Credincioșii depun aici, în scobiturile din pereții peșterii acatiste, iconițe, cruciulițe și alte obiecte religioase ca semne ale credinței în Dumnezeu.

Biserica Sf. Apostol Andrei

Peștera Sf. Apostol Andrei

Interior - Peștera Sf. Apostol Andrei

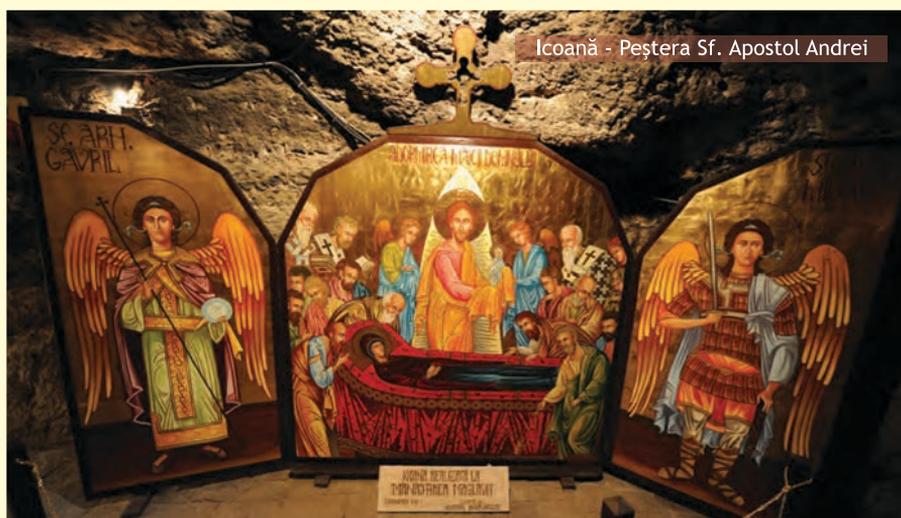

Interior - Peștera Sf. Apostol Andrei

Săpată în stâncă, biserica din peșteră este locul unde se pare că a trăit Apostolul Andrei. Așa cum se poate vedea și în imagine, într-o nișă a pronaosului este un fel de pat pe care se odihnea Apostolul Andrei.

Cea de-a doua biserică din cadrul complexului este situată în vecinătatea peșterii și adăpostește racla cu moaștele Sfântului Apostol Andrei. Aceasta este o cruce care are în centru o parte din degetul Sfântului Apostol Andrei care a fost adusă din Grecia, iar în cele patru laturi ale crucii se află părți din sfintele moaște ale sfinților dobrogeni Zoticos, Attalos, Filippos și Kamasis, ale sfinților martiri de la Niculițel, ale preotului Epictet și ale monahului Astion.

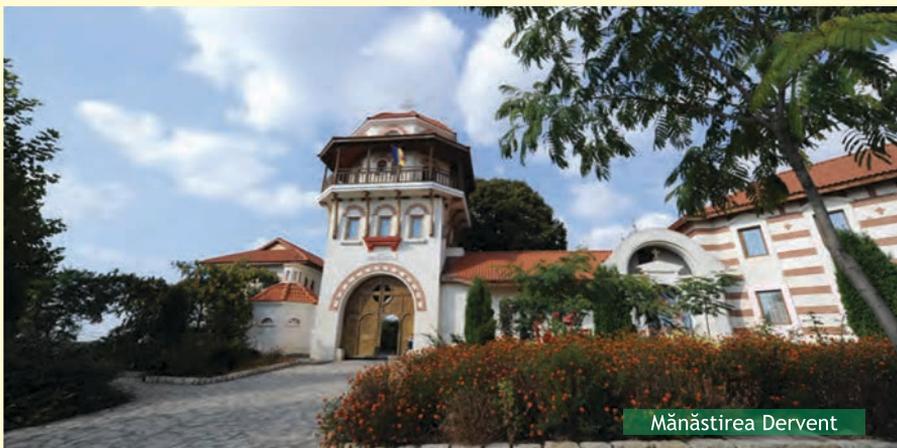
Cea de-a treia biserică este și cea mai nouă, construcția sa fiind finalizată în anul 2002.

Icoană - Peștera Sf. Apostol Andrei

Mănăstirea Dervent

La circa 20 de kilometri, pe drumul spre Ostrov, în jurul unei pietre cu efecte tămăduitoare, care crește de la an la an, a fost ctitorită Mănăstirea Dervent, care înseamnă „peste vale”. Este o ctitorie a monahului Elefterie Mihai (1929-1936) și a fost ridicată pe locul unui cimitir creștin. Hramul Bisericii este Sfânta Cuvioasa Parascheva, pe 14 octombrie. Cu ocazia mării sărbători a Izvorului Tămăduirii, mii de credincioși vin aici să se reculegă, să se încarce cu energie benefică pentru tot anul și să ia apă de la izvorul care curge doar în această zi. Călătorul care dorește să se odihnească și să se reculegă în acest loc încărcat de credință poate cere găzduire în complexul monahal din vecinătatea bisericii.

Oltina

Primul itinerariu se încheie cu satul Oltina, situat în partea de sud-vest a județului Constanța, liman fluvial, important centru piscicol pe dreapta Dunării, pe malul estic al lacului Oltina. Oferta turistică a acestui loc se constituie din podgoria pe care am menționat-o în paginile anterioare, la care se alătură vestigiile așezării antice Altinum, descoperite pe teritoriul localității.

Păcuiul lui Soare

La poalele podișului Oltina, în mijlocul unui braț al Dunării se află o insulă denumită Păcuiul lui Soare. Pe această insulă, a fost construită între anii 971 - 972 de către împărații Bizanțului, cetatea Vicina, în scopul reinstaurării puterii lor la gurile Dunării de Jos. O parte a ruinelor fostei cetăți se mai văd și astăzi, dar cea mai mare parte se află sub apele vechiului fluviu și se arată doar în verile secetoase atunci când acestea scad și scot la iveală urme ale fortificațiilor și chiar scheletul unei corăbii din vechime. Legenda spune că o ființă mitologică, "Samca Samodiva", un amestec de zână și dragon subacvatic stă de strajă și astăzi în adâncuri pentru apărarea cetății înghițită de apele Dunării.

Cetatea Vicina - Păcuiul lui Soare

Cetatea Vicina - Păcuiul lui Soare

Lacul Oltina

I
T
I
N
E
R
A
R
I
I
E
N
O
G
A
S
T
R
O
N
O
M
I
C
E

Viță de vie

Itinerariul II : Constanța - Istria - Murfatlar

Obiectivele de interes turistic ce pot fi vizitate în cadrul acestui itinerariu sunt:

Constanța

Muzeul de Istorie Națională și Arheologie (adresa: Piața Ovidiu Nr. 12), înființat în 1930 și adăpostit de o clădire impozantă amplasată în piața care poartă numele poetului roman Publius Ovidius Naso, exilat de Împăratul Augustus în vechiul Tomis (Constanța de azi).

Muzeul de Istorie Națională și Arheologie - Constanța

Muzeul are 24 de săli, fiind organizat astfel:

Parter : două săli destinate Tezaurului muzeului cu piese de o valoare excepțională

- ▶ În prima sală se poate admira o colecție de vase din sticlă din perioada romană, cu forme și decoruri fabuloase. Menționăm "paharul zeilor", un vas care are reprezentate divinitățile Hermes, Iarna, Hiems Herakles și Hymen; bolul cu inscripție greacă pe el "Fii bucuros că exiști" sau un vas de sec. VI. p. Chr. descoperit în cripta uneia din cele șapte bazilici creștine ale Tomisului.
- ▶ Cea de-a doua sală a Tezaurului prezintă cea mai importantă descoperire care constă într-un depozit de sculpturi antice format din 24 de piese reprezentând divinități din pantheonul cetații: zeița Isis, tripla Hecate, Fortuna cu Pontos, cavalerul Trac, Cybela, Dioscurii, Nemesis etc. Printre cele 24 de statui se remarcă prin valoare și realizare artistică, șarpele Glykon, un monolit din marmură, capodoperă a sec. II p. Chr. Unicitatea piesei constă în modul în care artistul anonim a reușit să reunească reprezentări diferite cu simbolistică individuală: un șarpe cu bot de antilopă, ochi, urechi și păr de om, corpul de șarpe și coadă de leu.

Șarpele Glykon

Etajul I - este dedicat în întregime arheologiei.

Cele șase secole de viață romană în regiunea dintre Dunăre și mare sunt reprezentate prin hărți, materiale ceramice, din sticlă sau bronz, opaițe sau statui, inscripții sau stâlpi miliari, cărămizi cu ștampile de legiuni romane, capitele, baze de coloană, elemente de apeducte.

Creștinismul în Dobrogea în sec. III-VII p. Chr. este o perioadă de o covârșitoare importanță pentru viața spirituală a oamenilor. Fenomenului i s-a dedicat o întreagă sală cu imagini ale cavoului - hypogeu cu picturi de la Tomis, cu inscripții, capiteluri, frontoane, planuri de bazilici paleocreștine etc.

Ultima parte a circuitului de vizitare de la etajul I este dedicată perioadei integrării Dobrogei în Imperiul Bizantin - sec. X p. Chr. Piese reprezentative provin de la Capidava, Dinogetia, Murfatlar.

Prezentarea este completată de hărți și portulane, monede emise de domnitori români, arme de secol XVII, vase ceramice din perioada feudală etc.

Etajul II - cuprinde o înlănțuire de imagini și obiecte începând cu perioada secolului al XVIII-lea până în perioada modernă a existenței regiunii Dobrogea.

Etajul mai expune două colecții de excepție: una cu monede și bancnote din bogatul inventar al colecției numismatice a muzeului și a doua cu o colecție de 620 de pipe și țigarete provenite din ateliere europene, piese valoroase, deosebit de interesante ca aspect și cu totul originale într-o astfel de expunere.

Edificiul Roman cu Mozaic este situat în imediata vecinătate a Muzeului de Istorie Națională și Arheologie, având o suprafață actuală de 700 mp de mozaic ce datează din sec. al IV-lea.

Pavimentul cu mozaic, a avut o suprafață de peste 2000 m² - fiind unul dintre cele mai mari de pe întreg teritoriul fostului imperiu. Elementele componente sunt pietricele (tesserae) în șapte culori: alb, roșu, negru, verde-albăstrui, galben-ocru. Mozaicul îmbină într-o manieră unică, rafinată, motivele ornamentale geometrice cu motive ornamentale vegetale: vrej de iederă, cercuri intersectate, împletituri și meandre, iar în centru carouri subdivizate în diferite forme geometrice, cărora li se înscriu imagini de vase grecești cu frunze.

Edificiul Roman cu Mozaic - Interior

Edificiul Roman cu Mozaic

Muzeul de Artă Populară Constanța (adresa: Bd. Tomis Nr.32), situat în zona centrală a orașului, în apropiere de Piața Ovidiu și în vecinătatea Primăriei Municipiului Constanța, conține expoziții cu piese de artă populară reprezentative pentru toate zonele etnografice ale țării (icoane pe lemn și pe sticlă, obiecte din ceramică, lemn, metal, țesături decorative și piese de port popular).

Muzeul de Artă Populară Constanța

Piese de port popular

Muzeul de Artă Constanța (adresa: Bd.Tomis nr.82-84) a fost înființat în anul 1961 pe baza colecției de pictură și sculptură provenită de la Pinacoteca Primăriei Constanța și s-a îmbogățit de-a lungul timpului cu lucrări transferate de la Muzeul Național de Artă și prin achiziții și donații făcute de Marius Bunescu, Ion Jalea, Boris Caragea. Lucrările de artă expuse (circa 1500) aparțin perioadei moderne și contemporane, oferind vizitatorilor peste un secol din evoluția picturii, sculpturii și graficii românești, încercând în același timp să arate și să fixeze prin opere de referință, locul și rolul Dobrogei, al peisajului marin în contextul creației naționale. Patrimoniul total al Muzeului de Artă cuprinde peste 7800 de lucrări, parte din ele fiind expuse și la Muzeul de Sculptură „Ion Jalea” și la Muzeul de Artă „Dinu și Sevesta Vintilă” din localitatea Topalu, județul Constanța. Muzeul de Artă Constanța oferă vizitatorului plăcerea descoperirii lucrărilor ce aparțin lui Theodor Aman, Nicolae Grigorescu, Ioan Andreescu, Ștefan Luchian, Iosif Iser, Nicolae Dărăscu, Gheorghe Petrașcu, Theodor Pallady, Ștefan Dimitrescu, Francisc Șirato, Nicolae Tonitza, Camil Ressu, Vasile Popescu, Jean Al.Steriadi, Lucian Grigorescu, Ion Țuculescu, Alexandru Ciucurencu, Marcel Iancu, M. W. Arnold, Corneliu Michăilescu, Max Hermann Maxy, Margareta Sterian, Micaela Eleutheriade, Magdalena Rădulescu, Lucia Dem. Bălăcescu (pictură), Dimitrie Paciurea, Gheorghe Anghel, Ion Jalea, Corneliu Medrea, Alexandru Călinescu, Oscar Han, Milița Petrașcu, Hans Mattis-Teutsch (sculptură) și mulți alții.

Sculptura “Titus Alexandrescu”,
Sculptor Dimitrie Paciurea

Lucrări - Nicolae Grigorescu

Muzeul de sculptură “Ion Jalea” (adresa: Str.Arhipiscopiei nr.26, lângă Catedrala Sf.Petru și Pavel din zona falezii Constanța), subordonat Muzeului de Artă, a fost înființat în anul 1968 cu lucrările donate de artistul plastic Ion Jalea, originar din Dobrogea: sculptură (108 lucrări), desene și schițe, reliefuri, statui, busturi. Ion Jalea a lăsat posterității o impresionantă operă, mare parte expusă aici, la malul mării. Este vorba despre opere bi- și tridimensionale, realizate în piatră, marmură, bronz și gips, acoperă aria tematică a unei creații care jalonează arta modernă și contemporană a veacului trecut. Tema religioasă, mitologică și simbolică, investigația vieții rurale, compoziția cu figuri sunt domeniile sale predilecte; între genurile artei sunt preferate portretul expresiv și reprezentativ, nudul - în general feminin, figura istorică și alegorică. În fața muzeului, pe faleză, se află capodopera definitorie a lui Ion Jalea, intitulată “Arcaș odihnindu-se”.

Statuia “Arcaș odihnindu-se”

Muzeul Marinei Române (adresa: Str.Traian nr.53, în apropierea Portului Constanța) expune în ordine cronologică istoria marinei militare și comerciale din România, obiecte tridimensionale-basoreliefuri, mulaje după documente epigrafice, monede, lucrări de grafică, obiecte originale cu valoare istorică considerabilă: ancore, amfore romane, machete ce reproduc toate tipurile de nave existente în marina română militară și comercială, de la începuturile ei și până în zilele noastre, instrumente de navigație, documente și fotografii, armament alb și de foc, ancore, elice, lentile de faruri, drapele și pavilioane, tablouri, expunate de o deosebită valoare științifică și documentară.

Muzeul Marinei Române

Lentilă de Far

Complexul Muzeal de Științe ale Naturii din Constanța se constituie un reper important în peisajul cultural și științific al municipiului, cu valoare emblematică pentru oferta estivală a litoralului românesc.

Evoluția în timp a instituției, nevoile diversificării continue a ofertei publice, însuși ritmurile alerte de creștere a marelui oraș, au determinat apariția și dezvoltarea funcțională a două amplasamente, fiecare având domenii diferite ale actului educațional și anume: acvariul, deschis publicului în anul 1958, situat pe faleza Constanța, aproape de Piața Ovidiu, iar cel de-al doilea amplasament care cuprinde Delfinariul, Micrezervația, Expoziție permanentă de păsări exotice și Planetariul pe Bd. Mamaia nr. 255, se află în apropiere de stațiunea turistică Mamaia.

Complexul Muzeal de Științe ale Naturii

Secția Acvariu:

Acvariul Constanța, prima secție a Complexului Muzeal de Științe ale Naturii, situat la malul mării pe faleza Cazinoului, în imediata vecinătate a acestuia, este și primul acvariu public din România și a fost inaugurat la 1 mai 1958.

Spațiul expozițional este destinat prezentării expoziției permanente de faună și floră acvatică în 57 de bazine, dar și expozițiilor temporare cu tematici de biologie și ecologie acvatică. De asemenea, acvariul constănțean deține și colecții naturalizate de pești și nevertebrate marine și dulcicole, aparținând faunei acvatice din diferite zone geografice ale globului.

Pești exotici

Secția Păsări Exotice:

În cadrul Complexului Muzeal de Științe ale Naturii Constanța, începând cu anul 1982, a intrat în circuitul turistic Expoziția de păsări exotice și de decor amplasată în imediata apropiere a Microrezervației.

Pe o suprafață acoperită de 100 mp, în voliere mari, cu compartimentare adecvată pentru hrană, cuibărit, zbor și repaus pot fi admirați reprezentanți ai diferitelor specii de păsări din Asia, Africa, Australia și Noua Guinee. Colecția reunește 19 specii de păsări exotice care corespund unui număr de peste 150 exemplare.

Marele Alexandru

Secția Delfinariu:

Delfinariul din Constanța și-a început activitatea la 1 iunie 1972, constituind prima formă muzeistică de acest gen din țara noastră și prima din sud-estul Europei la acea dată. În amfiteatrul cu piscină se organizează demonstrații cu cei 3 delfini: Pei Pei, Chen Chen și Nini, spre încântarea spectatorilor de toate vârstele.

Delfini

Secția Microrezervație:

În cadrul Complexului Muzeal de Științe ale Naturii Constanța, începând cu anul 1985, a intrat în circuitul public Microrezervația care se întinde pe o suprafață de cca 6 ha, din care 3 ha reprezintă luciu de apă cu vegetație palustră. Acest obiectiv a fost creat în ideea de a oferi vizitatorilor o imagine cât mai complexă asupra naturii dobrogene.

Patrimoniul acestui obiectiv deține avifaună acvatică (pelicani, lebede, rațe și găște sălbatice), avifaună terestră (păuni, fazani) și mamifere (mufloni, cerbi lopătari, căprioare), care se regăsesc în Rezervația Biosferei Delta Dunării și Rezervația Negureni. Mare parte din aceste exemplare sunt monumente ale naturii și specii rare cu o reprezentare tot mai redusă în biotopurile naturale. În timpul sezonului estival, pe lacul natural din incinta Microrezervației pot fi admirate coloniile de pelicani și lebede plutind maiestuos. În sezonul rece, toate exemplarele avifaunistice beneficiază de apă caldă.

Zebre

Cerb

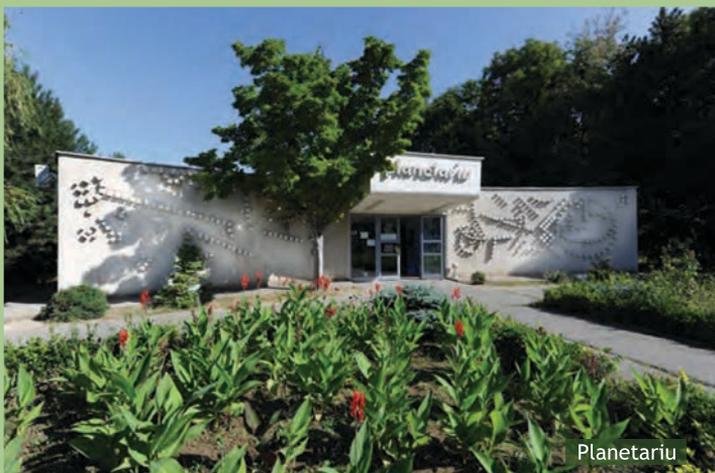
Pelicani în microrezervație

Secția Planetariu:

Planetariul din Constanța a fost primul obiectiv din Complexul Muzeal de Științe ale Naturii din actuala locație, în apropierea stațiunii Mamaia. Acesta dispune de o cupolă cu diametrul de 8m și o capacitate de 80 de locuri. În holul Planetariului, poate fi vizitată o expoziție cu tematică de astronomie. În cupola Planetariului au loc demonstrații cu proiectorul ZKP -2 și pot fi văzute: stele (aproximativ 5000); planete; Luna; constelații (constelații zodiacale); comete; meteoriți; sateliții galacteeni ai lui Jupiter; sateliți artificiali; Sistemul Solar - mișcarea de rotație a planetelor din Sistemul Solar; se poate face determinarea coordonatelor orizontale, ecuatoriale și ecliptice; demonstrații cu planetariul Trippense: formarea anotimpurilor, echinocțiilor și solstiții, eclipse de Soare și de Lună.

Observator astronomic

Planetariu

Istria

Cetatea și Muzeul Histria

Orașul - Cetate Histria este prima colonie greacă de pe țărmul de vest al Mării Negre și cel mai vechi oraș de pe teritoriul României care a fost întemeiat pe la mijlocul secolului al VII-lea î.Hr. (anul 657 î.Hr. după istoricul Eusebius) de coloniștii veniți din Milet. Orașul a avut o dezvoltare continuă începând cu perioada greacă și până în epoca romano-bizantină. În cursul secolului al VII-lea d.Hr., cetatea a fost distrusă de atacurile avaro-slave și părăsită treptat de locuitorii săi.

Amfore grecești

Elemente arhitectonice

Cetatea Histria - ruine

Muzeul cetății etalează un bogat material documentar, rezultat al cercetărilor arheologice desfășurate aici de aproape un secol. Ele constau în inscripții, elemente arhitectonice, fragmente sculpturale, ceramică, vase de sticlă, monede, etc.

Rezervația Ornitologică Histria - Sinoe, Rezervația Naturală Cheile Dobrogei

Complexul lacustru Razelm - Sinoe este reprezentat prin subcomplexul Sinoe, constituit din lacurile Sinoe, Istria, Nuntași, Tașaul, având o suprafață de 16500 de hectare. Peisajul lacustru deosebit de pitoresc, unic în țara noastră, precum și rezervația naturală „Cheile Dobrogei” situată pe cursul inferior al pârâului Casimcea (285 ha), fac din această regiune o comoară inestimabilă din punct de vedere geologic, istoric și botanic (572 specii identificate).

Rezervația Naturală Cheile Dobrogei

Itinerariul III - Cernavodă - Murfatlar - Constanța

Acest itinerariu aduce în plus față de cele prezentate mai sus localitatea Cernavodă, lângă care se află orașul antic Axiopolis. În orașul Cernavodă se află Muzeul Axiopolis care prezintă în cele circa 6 săli o frumoasă colecție de arheologie preistorică și romană, precum și piese de artă decorativă din secolul al XIX-lea: servicii de masă și de birou, paftale și podoabe. Unele descoperiri ceramice oferă date prețioase despre așezarea de la Axiopolis în epocile elenistică, romano-bizantină (sec. IV-VI) și feudală timpurie (sec. X-XII). Descoperirile neolitice de la Cernavodă situează această localitate printre cele mai vechi din țară. Este vorba de epoca culturii Hamangia, ale cărei începuturi au fost fixate de către arheologi cu 7500 de ani în urmă. Pe dealul Sofia, la nord de oraș, s-au descoperit resturile unei așezări și ale unui cimitir din cultura Hamangia. Dintr-unul din morminte provin celebrele figurine de lut "Gânditorul" și "Femeia șezând" expuse la Muzeul Național de Istorie și Arheologie Constanța.

„Gânditorul” și “Femeia șezând”

Podul "Ing. A. Saligni" - Cernavodă

Itinerariul IV - Constanța - Adamclisi - Ostrov/Oltina

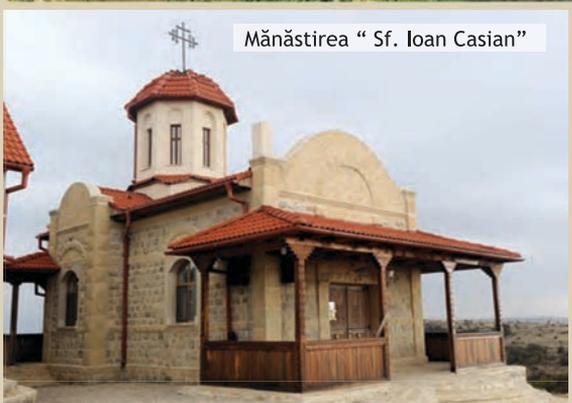
Acest itinerariu poate cuprinde:

- un obiectiv turistic din Constanța
- monumentul și cetatea Adamclisi
- degustare de vinuri Ostrov/*Oltina

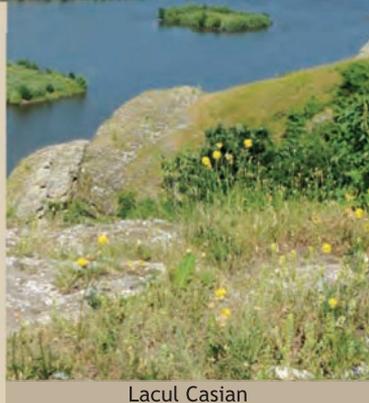
Celor ce aleg Oltina li se oferă nu doar ocazia de a degusta vinuri bune, ci și posibilitatea de a vedea alte urme ale istoriei, vestigiile cetății romane Altinum și ale cetății getice „Valea Dacilor”.

Itinerariul V - Histria - Gura Dobrogei - Târgușor - Murfatlar/Medgidia

Pentru toți cei atrași de turismul ecologic, istoric și enoturism, acest traseu care cuprinde localitățile Istria, Gura Dobrogei, Casian și se încheie cu Murfatlar sau Medgidia, este unul care ar trebui marcat cu majuscule. Iar acest lucru se datorează faptului că acest traseu oferă posibilitatea ca pe lângă vizitarea Muzeului și a Cetății Histria, turistul să poată cunoaște secretele și specificitatea ecologică a Complexului Lacunar Razelm - Sinoe și a Rezervației ornitologice Histria - Sinoe, inclusă în marea Rezervație Ecologică a Deltei Dunării. De asemenea, între satul Cheia și comuna Târgușor se află Peștera „Sf. Ioan Casian”. Pe aceste meleaguri s-a născut și a trăit unul dintre Sfinții Părinți ai Bisericii, Ioan Casian, despre care se știe că a întemeiat monahismul în Franța, el fiind dealtfel înmormântat la Marsilia. Istoricii au stabilit că peștera a constituit loc de rugăciune pentru comunitățile creștine din sec. IV - X.

Mănăstirea " Sf. Ioan Casian "

Lacul Casian

Itinerariul VI - Mangalia - Techirghiol - Murfatlar

Mangalia

Orașul Mangalia și împrejurimile sale constituie de asemenea o ofertă turistică însemnată care cuprinde:

Herghelia Mangalia - centru de agrement înființat în anul 1926, situat la 3 km de Mangalia și la 500 m de malul Mării Negre. Amplasamentul său nu este unul întâmplător, ținându-se cont de condițiile geoclimaterice de formare a rasei arabe. Acestea au permis formarea rasei de cal arab de Mangalia care are calități deosebite. Având o suprafață de peste 580 hectare care include plantații furajere (400 ha) pentru cei 350 de cai, herghelia de la Mangalia este cea mai mare din sud-estul Europei și este populată numai de cai de rasă: pursânge arab, semigrei și câțiva ponei. Aici există un hipodrom de trap și galop cu o suprafață de 19 hectare, bine amenajat, iar în incinta unității se practică echitația și se pot efectua plimbări de agrement de-a lungul Mării Negre. La hipodrom sunt organizate pe timpul verii curse de cai la care participă herghelii și crescători particulari din toată țara.

Hipodromul de la Mangalia

Edificiul Bizantin

În Mangalia, fosta colonie a cetății grecești Heraclea Pontica, ce purta în sec. al VI-lea î.e.n. denumirea de Callatis, a fost descoperit un mare edificiu romano-bizantin datat în secolele V-VI d.Ch. Clădirea este de formă rectangulară și a fost construită din blocuri mari de piatră de calcar, legate cu mortar de var. Se păstrează doar baza construcției.

Edificiul are mai multe părți componente. În partea de vest se observă o sală mare, prevăzută inițial cu coloane, din care se mai văd azi urmele indicate prin prezența bazelor de coloane. Sala era pavată cu lespezi de piatră, din care s-au păstrat numai o parte.

Edificiul Bizantin

Muzeul de Arheologie „Callatis” Mangalia

Marele istoric român și „părintele arheologiei românești”, Vasile Pârvan a demarat primele cercetări arheologice în Dobrogea (Histria, Ulmetum, Tomis și Callatis) în anii 1915-1920 și a aplicat primele măsuri practice de ordin muzeologic la Mangalia. Acesta este momentul nașterii nucleului primului muzeu istoric al orașului. În forma sa actuală, muzeul a fost inaugurat în anul 1994. Intrarea în clădirea muzeului este realizată în stilul de construcție al anticilor greci, imitând clădirile specifice civilizației elene. Expoziția permanentă constă în obiecte de epocă greacă, romană, romano-bizantină, dar și produse ale civilizației geto-dacilor din localitatea vecină Mangaliei, Albești.

Friză cu reprezentări de divinități
- Muzeul Callatis -

Capitul compozit de tip Teodosian
- Muzeul Callatis-

Muzeul de Arheologie „Callatis” vernisează periodic expoziții temporare, în cadrul cărora sunt expuse rezultatele muncii cercetătorilor și muzeografilor mangalieni.

De asemenea, cu prilejul diferitelor evenimente importante din istoria locală, națională și europeană, sala principală a muzeului este locul de desfășurare a unor manifestări cultural-științifice la care participă elevi și cadre didactice, oameni de știință și cultură din Mangalia, Constanța și din alte localități, oficialități locale și publicul larg.

Muzeul de Arheologie Callatis

Zidul de incintă al Cetății Callatis

Mormântul cu papirus - Cu ocazia nivelării a doi tumuli pentru construirea stadionului din Mangalia, s-a descoperit un ring de piatră ecarisată, cu un diametru de 13 m, iar în mijlocul acestuia un sarcofag datând din secolele IV-III î.Ch. Pe unul dintre capacele sarcofagului au fost găsite două coroane de frunze de lauri din bronz aurit, dovadă că cel care fusese depus în sarcofag era cetățean de vază al Callatisului. Printre resturile scheletului mâinilor a apărut un papirus, apreciat ca o piesă deosebit de rară, unică în Europa de Sud-Est la acel moment.

Mormântul cu papirus din Sala tumului- Muzeul Callatis

Papirusul era scris cu caractere epigrafice, cu o cerneală de culoare maron și putea fi un talisman pentru viața de apoi sau o lucrare artistică aparținând defunctului. Papirusul a fost preluat de cercetători din fosta U.R.S.S. și dus la Moscova pentru a fi descifrat, dar nu a mai fost înapoiat României, pe motivul deteriorării lui.

Mormântul poate fi vizitat în incinta Muzeului de Arheologie „Callatis” Mangalia, sub forma sa tumulară. S-a păstrat și ringul din piatră pentru a reda cât mai fidel construcția.

Sala tumulului a devenit o sală plină de comori, cele mai valoroase expozate ale muzeului fiind expuse aici și puse în valoare în vitrine speciale.

Lacul Mangalia

Între Mlaștina Mangalia și Saturn se află o porțiune de plajă lată și primitoare. La vest, în imediata sa vecinătate se întinde o vastă oglindă de apă, cu numeroase cordoane și insule de stuf. Este Mlaștina Mangalia care, după amenajarea și dragarea sa, a devenit Lacul Mangalia. Lacul este foarte accesibil, fiind flancat spre vest de șoseaua Mangalia-Constanța, iar spre est de drumul asfaltat ce face legătura dintre Mangalia și Saturn, iar suprafața ei de 99 ha face din ea un obiectiv important și vizibil din orice direcție.

Se pot vedea aici chire, egrete, lebede și alte câteva specii de păsări, broaște țestoase de apă (*Emys orbicularis*), dar și cu banalele broaște și șerpi de apă. Pe timpul anotimpului rece mlaștina constituie adăpost pentru multe specii de păsări care preferă mediul deltaic: lișițe, pelicani, gâște sălbatice, cormorani, lebede. Pe fundul mlaștinii sunt mai multe puțuri adânci (cel mai adânc are 18 m, în timp ce apa de lângă el măsoară doar 1-2 m adâncime) ale izvoarelor de apă termală și sulfuroasă. S-au semnalat aproximativ 25 de astfel de puțuri, cu un debit estimat de 250 litri/secundă, care conțin bule de metan, hidrogen sulfurat și au o temperatură de circa 25° C.

Lacul Mangalia

Pădurea Comorova

Pădurea Comorova

La sfârșitul secolului al XIX-lea în zona Pădurii Comorova de astăzi era un cătun cu același nume. Populația lui era formată din 4 familii, numărând 14 suflete, turci și bulgari pescari. Lacul Comorova avea o suprafață de 60 ha și era acoperit de stuf. Între anii 1903-1906 au fost însămânțate la Comorova peste 5 ha de teren cu mai mult de un milion de puiți de salcâmi, glădiță, frasin, dud, caiși, castani, pruni, oțetari și stejari. Peste 100 de ani, un pâlț dintre stejarii brumării plantați la începutul secolului XX - circa 60 de exemplare pe o suprafață de 1,2 ha, aflați la diferite vârste și dimensiuni - a fost declarat rezervație naturală și ocrotit de lege. Această specie de stejar de origine balcano-caucaziano-pontică aparține florei arborescente vechi, din perioada terțiaro-pliocenă. Ea a pătruns din estul Mediteranei de-a lungul zonei externe carpatice, alături de stejarul pufos, cer și gărniță, intrând în alcătuirea pădurilor de silvostepă din zilele noastre.

Pădurea a fost populată spontan cu țapi roșii și căprioare, găinușe și cocoși de munte, vulpi, iepuri, ulii și alte animale.

În prezent, Pădurea Comorova ascunde o faună de invidiat și este locul preferat de campare pentru localnici și turiști.

Rezervația Naturală Pădurea Hagieni

Localizată pe partea stângă a șoselei Mangalia-Albești, Pădurea Hagieni reprezintă una dintre cele mai valoroase piese ale patrimoniului natural dobrogean. Rezervația uimește prin diversitatea peisajului, atât de diferit de cel litoral aflat la numai câțiva kilometri distanță și prin raritățile faunistice care și-au găsit refugiul în această insulă de vegetație înconjurată acum de culturi agricole. Puteți găsi aici bălți cu vegetație acvatică și palustră, stepe pietroase aflate în plin soare, coaste și râpe de calcar, pâncuri de arbuști spinoși, luminișuri cu vegetație de stepă și păduri umbroase de diferite esențe, predominantă fiind o pădure naturală de tip submediteranean.

Pădurea Hagieni

Portul turistic Mangalia este o marină modernă, amenajată după o concepție care îmbină particularitățile zonei cu toate avantajele specifice. Accesul direct de pe chei, legatura directă cu orașul, poziționarea într-un spațiu ferit de vânturi puternice și furtuni, zona întinsă potrivită pentru sporturile nautice, toate aceste trăsături transformă Mangalia într-un al doilea Monte Carlo și unul dintre cele mai mari porturi turistice din zona Mării Negre.

Portul turistic Mangalia

Mangalia - vedere panoramică

Techirghiol

Mănăstirea Sfânta Maria - oază de liniște și relaxare spirituală. Biserița din lemn își are sorgința în inima Maramureșului, fiind strămutată ulterior la stâna regală de la Sinaia și apoi adusă la Techirghiol în anul 1951. În interiorul mănăstirii turiștii pot vizita un mic muzeu al creștinismului dobrogean.

Începând cu anul 2000, în cadrul Mănăstirii Sfânta Maria funcționează o modernă bază de tratament, unde în funcție de recomandarea medicului specialist se pot aplica oricare din următoarele proceduri: galvanizare, ionogalvanizare, curenți diodinamici, curenți interferențiali, ultrasunete, stimulare electrică funcțională, băi galvanice, băi de namol, băi minerale cu apa din lacul Techirghiol, băi de plante, masaj kinoterapie, bicicletă ergonomică, laser-terapie, saună.

Lacul Techirghiol

Renumele orașului-stațiune Techirghiol vine de la Lacul Techirghiol, o adevărată comoară pentru sănătate.

Lacul Techirghiol, situat pe țărmul Mării Negre, între localitățile Techirghiol, Eforie Nord și Eforie Sud, este cel mai întins lac salin din România, cu lungimea de 7.500 m, adâncimea de maximum 9 m și salinitatea de peste 90 g/l. Fauna nevertebratelor ce populează lacul Techirghiol este dominată de crustaceul *Artemia salina*, care împreună cu alga *Cladophora cristalina* furnizează materia primă pentru producerea nămolului sapropelic cu componente minerale active care îi dau o valoare terapeutică deosebită și reprezintă o avuție a stațiunii. Lacul Techirghiol este o zonă avifaunistică deosebit de importantă, declarat sit Ramsar în 2006 (cu suprafața de 1462 ha). Printre speciile de păsări întâlnite aici și care sunt protejate sunt gâsca cu gât roșu (*Branta ruficollis*) și rața cu cap alb (*Oxyura leucocephala*).

Monument "Măgarul Techir" - Techirghiol

Calendarul Evenimentelor din Județul Constanța

Ianuarie

6*

Ziua orașului
Băneasa

Băneasa

7*

Ziua comunei
Vultur

Vultur

Aprilie

dată
variabilă

The Mission 2013 -
Festival de muzică
electronică

Mamaia Nord

9*

Ziua comunei
Oltina

Oltina

dată
variabilă

Sunwaves 13 -
Festival electronic

Mamaia Nord

23*

Ziua comunei
Pecineaga

Pecineaga

27*

Black Sea Kite Festival
(Festival de zme)

Mamaia

Mai

dată
variabilă

Festivalul de Interpretare
Muzică Populară
"Dor de cânt românesc"

Cumpăna

1

1 Mai la Mare

Litoral

6*

„Fiii satului”

Negru Vodă

9*

Ziua comunelor
Cogealac , Lumina,
Mihail Kogălniceanu

Cogealac , Lumina,
Mihail Kogălniceanu

9*

Kureș - lupte tătarăști

Murfatlar

12*

leșirea oilor la pășunat

Valul lui Traian

13*

Întâlnirea fiilor satului

Castelu

21*

Ziua comunei
Mircea Vodă

Mircea Vodă

19

"Noaptea Muzeelor":
Muzeul de Artă,
Muzeul de Artă Populară,
Muzeul de Istorie Națională și
Arheologie,
Muzeul Marinei Române

Constanța

21

"Sf. Împărați Constantin și
Elena" - Ziua
Municipiului Constanța

Constanța

26*

Sărbătoarea
salcămului

Corbu

27*

Ziua comunei
Fântânele

Fântânele

Iunie

1-4
Festival de dansuri
tradiționale și moderne
pentru copii
Eforie

3*
Ziua orașului
Negru Vodă
Negru Vodă

10*
Ziua comunei
Agigea
Agigea

29*
Festivalul de muzică
ușoară "Glasul speranțelor"
și Festivalul de umor
"Scena lui Tănase"
Techirghiol

Iulie

dată
variabilă
Festivalul Național
de Film Românesc
Constanța/Mamaia

dată
variabilă
Festivalul Stufstock
Vama Veche

dată
variabilă
Liberty Parade
Saturn/Venus

dată
variabilă
Noaptea devoratorilor
de publicitate
Eforie

3-8
Festivalul Internațional
de Folclor pentru Tineret
„Dobroge, mândră grădină”
Mamaia, Mangalia,
Costinești, Eforie

20*
Ziua comunei Istria
Istria

19-21
„Freedom Jazz la
Vama Veche”
Vama Veche

27-29
Zilele orașului Năvodari
- petreceri muzicale
Năvodari

August

dată
variabilă
Festivalul Național de
muzică ușoară Mamaia
Constanța

dată
variabilă
Festivalul Național al
Cântecului și Dansului
Popular Românesc
Constanța

dată
variabilă
Festivalul Callatis
Portul Turistic
Mangalia

dată
variabilă
The Mission Dance
Week - end
Năvodari

dată
variabilă
Festivalul internațional
de muzică ușoară și folclor
"Festivalul Tinereții",
secțiunea folclor
Jupiter

dată
variabilă
Zilele Murfatlarului
Murfatlar

dată
variabilă
Tabăra de
sculptură
Eforie

2*
Ziua comunei
Ghindărești
Ghindărești

10-15
Zilele orașului
Eforie
Eforie

15
Ziua Marinei
Constanța-Mangalia

15-19
Festivalul Național de
Film Românesc
Constanța

15-19
Zilele orașului
Cernavodă
Cernavodă

15-23*
Zilele comunei
23 August
23 August

16-18
Festivalul Antic
Constanța, zona
Edificiului Roman

17-19*
Zilele Siliștei
Siliștea

25-26*
Zilele orașului
Techirghiol
Techirghiol

Septembrie

data variabilă
Bursa de Turism
Litoral - Delta Dunarii

Constanța

data variabilă
Lupte tătărești
- Kureș

Cumpăna

2*

Ziua Municipiului
Medgidia

Medgidia

2*

Ziua recoltei

Hârșova

28-30*

Zilele recoltei

Cumpăna

28-30*

Zilele recoltei

Năvodari

28-30*

Zilele recoltei

Mangalia

29*

Ziua recoltei

Chirnogeni

30*

Zilele toamnei

Medgidia

Noiembrie

data variabilă
Festivalul Județean de
Muzică Ușoară "Delfinul
de Mare"

Cumpăna

1

Ziua persoanelor
de vârsta a III - a

Eforie

Octombrie

data variabilă
Festivalul Internațional
al Muzicii și Dansului

Constanța

1-14*

Sărbătoarea Recoltei
și a Vinului Dobrogean

data variabilă

Ziua recoltei

Murfatlar

Constanța, Pavilionul
Expozițional

1-15*

Zilele toamnei

Cernavodă

1*

Ziua recoltei

Mihail Kogălniceanu

6-7*

Zilele recoltei

Castelu

20-21*

Ziua recoltei

Mangalia, Negru Vodă

7*

Ziua recoltei

Valul lui Traian, Techirghiol

26*

Ziua comunei

Comana

31

Ziua Internațională
a Mării Negre

Constanța

Decembrie

1

Ziua Națională
a României

data variabilă

Festivalul de Datini și
Obiceiuri de Iarnă "După
datina străbună"

Cumpăna

* dată aproximativă

DEZVOLTAREA DURABILĂ ȘI EFICIENȚA ENERGETICĂ

Turismul, mai mult ca oricare alt domeniu de activitate, este dependent de mediul înconjurător, acesta reprezentând ”materia sa primă”, obiectul și domeniul său de desfășurare, fiind un consistent suport cadru și purtător al resurselor sale.

Turismul se desfășoară în mediu și prin mediu, calitatea acestuia putând favoriza sau nega activitățile turistice.

Nici un fel de activitate turistică nu poate fi abordată într-un proces de dezvoltare decât în relație directă cu mediul înconjurător.

Relieful, pădurile, râurile, lacurile, marea, monumentele naturii sau de artă și arhitectură, aerul sau apele minerale, componente ale mediului, se constituie și ca resurse turistice ce favorizează desfășurarea turismului de odihnă și recreere, de tratament balnear, de litoral sau cultural, drumeții. Cu cât aceste resurse sunt mai variate și complexe și, mai ales, nealterate, cu proprietăți cât mai apropiate de cele primare, cu atât interesul lor turistic este mai mare, iar activitățile pe care le generează sunt mai valoroase și mai atractive, răspunzând unor foarte variate motivații turistice. Cu cât degradările produse mediului au o amploare mai mare, cu atât serviciile turistice sunt mai afectate. Din punct de vedere economic, neajunsurile semnalate, ca urmare a existenței de resurse turistice degradate se reflectă, în primul rând în imposibilitatea valorificării lor turistice ca surse de venituri, constituind, astfel o pierdere definitivă pentru economie. Produsele turistice care includ resursele degradate își micșorează din valoare, consecințele fiind directe, materializate în diminuarea cererii turistice și implicit, utilizarea mai redusă a bazei materiale turistice și scăderea încasărilor provenite din comercializarea lor.

Ca factor de importanță vitală pentru societatea noastră, se impune cu necesitate, ca fiecare om să devină un participant conștient, practic și energic în munca de prevenire a degradării mediului înconjurător, de ameliorare a calității vieții lui.

Unitatea Administrativ Teritorială Județul Constanța

B-dul Tomis, nr. 51, Constanța
Telefon: 0241 488 404
E-mail: consjud@cjc.ro
www.cjc.ro

Copyright © Unitatea Administrativ Teritorială Județul Constanța

ITINERARII ȘI EVENIMENTE INEDITE ÎN DOBROGEA
Unitatea Administrativ Teritorială Județul Constanța
Iulie 2020

Material Gratuit

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială
a Uniunii Europene sau a Guvernului României.